



Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om betänkande En ny nationell myndighet för viltförvaltning (SOU 2025:50)

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker bildandet av en ny nationell myndighet för viltförvaltning.

Länsstyrelsen bedömer att ytterligare en myndighet med stor sannolikhet kommer att försvåra samverkans- och kommunikationsförutsättningar som riskerar att bli motsägelsefulla och kostsamma både i tid och pengar.

De medel som behövs för bildandet av en ny myndighet bedömer länsstyrelsen hanteras mer resurseffektivt om de fördelas mellan nuvarande myndigheter som då kan utvecklas i de delar där utredningen pekar på att det brister i dagens viltförvaltning.

Länsstyrelsen instämmer i de yttranden Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket lämnat i fråga om införandet av en ny myndighet för viltförvaltning. Särskilt de risker som lyfts gällande uppbrutet ekosystemperspektiv inom art- och områdesskydd och tillhörande förvaltning/restaurering, samt vid vägledning i provningar.

Om marina däggdjur

Länsstyrelsen är kritisk till hur förslaget är utformat när det gäller marina däggdjur, med särskilt fokus på tumlare, som är ett ansvarsområde för Länsstyrelsen i Gotlands län.

I betänkandet saknas svar på flera centrala frågor avseende tillämpningen av artskyddslagstiftning och artbevarande.

Länsstyrelsen anser att en uppdelning av bevarandearbetet för

marina däggdjur från övriga delar av den marina miljön inte är en ändamålsenlig förvaltningslösning.

Svar på följande frågor bör klargöras tydligare, då de inte framgår av SOU:n:

- Vilka delar av viltförvaltningen föreslås den nya myndigheten överta från Havs- och vattenmyndigheten (HaV) respektive Naturvårdsverket (NV)? Kommer myndigheten att ansvara för tumlare i samband med provningar av verksamheter i marin miljö?
- Kommer myndigheten att ha ansvar för det internationella arbetet inom EU avseende bevarandeåtgärder för tumlare, exempelvis fiskeregleringar?
- Hur kommer länsstyrelsens ansvar för tumlarbevarandet att förändras till följd av det föreslagna systemet? För närvarande ansvarar länsstyrelsen för inrättande, övervakning och förvaltning av skyddade marina områden, samt för att fastställa villkor för tumlares skydd i provningar som berör dessa områden.

Förslaget skulle innebära att Havs- och vattenmyndighetens ansvar för förvaltning av tumlare och de tre sälarterna gråsäl, vikare och knubbsäl inklusive förvaltningsplanerna för dessa arter, skulle föras över till den nya myndigheten. Det gäller även andra frågor såsom ansvaret för miljöövervakning av de marina däggdjuren, bedömning av status hos säl- och tumlarpopulationerna, framtagande av miljökvalitetsnormer och samt framtagande och genomförande av åtgärder för att hållbart förvalta våra hav. Att föra över ansvaret till en ny myndighet bedömer länsstyrelsen är ett avsteg från en ekosystembaserad förvaltning eftersom arterna inte förvaltas i ett sammanhang med sitt habitat eller andra arter de är beroende av – exempelvis strömming och skarpsill.

Ekosystembaserad förvaltning bygger på att hela ekosystemet beaktas och förvaltas som en helhet. Både de biotiska och de abiotiska delarna i ekosystemet måste beaktas, och enskilda arter kan i en sådan förvaltning inte "plockas ut" och förvaltas i en så kallad en-artsförvaltningsmodell. Då bryts systematiken och helhetsperspektivet tappas, vilket medför risker för att det aktuella ekosystemet inte längre kommer att fungera. Det kan i sin tur

medföra att ekosystemet inte kan leverera de ekosystemtjänster som människan behöver för sin överlevnad som till exempel föda i form av fisk och skaldjur, men också ekosystemtjänster såsom koldioxidlagring, temperaturreglering, rekreation och fritidsaktiviteter.

Länsstyrelsens rekommendation är att bevarandenaspekten av tumlare och marina däggdjur bör kvarstå hos Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket för att säkerställa en helhetssyn i bevarandearbetet. Detta innefattar ansvar för artbevarande och artskydd, liksom internationellt samarbete inom EU och andra relevanta forum.

Förvaltning av säl och skarv

Länsstyrelsen bedömer att nuvarande ansvarsområden för säl och skarv idag är spretiga.

Viltförvaltningen i havet har haft ett stort fokus på bevarandeperspektivet och inte på bruka- och begränsa skadeperspektiven. Därför bedöms den adaptiva viltförvaltningen ha misslyckats när det gäller säl och skarv.

Likt det utredningen pekar på att det är viktigt och positivt att myndighetens arbete ska beakta dessa tre perspektiv. Det är en grundläggande förutsättning för en långsiktig och hållbar viltförvaltning i balans mellan intressen och värden, både ekonomiska och biologiska.

Om en ny myndighet

Om regeringen ändå väljer att inrätta en ny myndighet så bedömer länsstyrelsen att fokus på den nya myndigheten bör ligga på frågor rörande jakt, nyttjande och skadebegränsning som en dottermyndighet under Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. Detta för att undvika dubbelarbete på en internationell nivå vid förvaltningen av marina däggdjur. Bevarandeperspektivet bör därför fortsatt hanteras av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten för att säkerställa ett sammanhållet och effektivt arbete med artskydd och bevarande.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 90 00 eller via e-post gotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 2718-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Charlotte Petri Gornitzka med enhetschef Anna-Lena Fritz som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Alexandra Colbing, Per-Arvid Berglund och Andreas Petterson, miljö- och vattenenheten, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

li.fjr@regeringskansliet.se